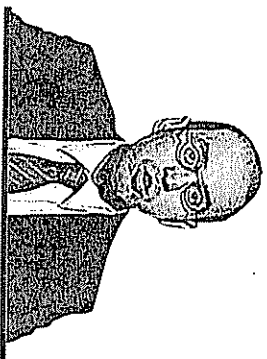

Wat goede raad voor Letermé van een Franstalig politicoloog

Pascal Delwit

- Is hoogleraar politicologie aan de Université Libre de Bruxelles.
- Stelt dat het vertrek van Herman Van Rompuy weer instabiliteit brengt in de federale regering, en dat op het slechtst mogelijke moment.
- Vraagt zich af hoe deze broze regering zal kunnen functioneren in een jaar dat zich aandient als een periode vol sociale spanningen.

Het stond allicht in de sterren geschreven dat deze legislatuur allesbehalve een lange, rustige rit zou worden. Na de pijnlijke bevaling in twee tijden van de federale regering - december 2007 en maart 2008 - en de val van Letermé I in december vorig jaar, vertrekt nu opnieuw een eerste minister tijdens dezelfde regeringsperiode, de derde na Guy Verhofstadt en Yves Letermé. Je moet al teruggaan naar de homogene katholieke regering van 1950-1954 om dezelfde toestand tijdens één legislatuur aan te treffen. Toen volgden Jean Duvieuxart, Joseph Pholien en Jean Van Houtte elkaar op als premier.

Natuurlijk is het aangekondigde vertrek van Herman Van Rompuy uit de Weststraat 16, in de genstelling tot voorgaande omstandigheden, niet gebaard uit een interne 'contractante', een gebeurtenis of een feit dat verband houdt met het nationale politieke leven. Het is het gevolg van externe dwang. Je kan alleen maar blij zijn met de aanwezig van een Belgische politieke persoonslijst als eerste voorzitter van de Europese Raad, na de goedkeuring van het verdrag van Lissabon.

Maar deze bijde gebeurtenis introduceert op nieuw broosheid, zo niet instabiliteit, op het federale uitvoerende niveau en in de parlementaire meederheid. Om nog maar te zwijgen over de manifeste ongerustheid bij de Franstalige publieke opinie.

Zeker bij nader toezien was de balans van Herman Van Rompuy als premier vooral... verwacht. Van januari tot juni 2009 heeft de federale regering op vaakvlam gestaan, terwijl de regionale en Europese vertelzigen van juni voorbijtrokken. En de meerjarenbegroting 2010-2011 schoof de inspanningen vooral door naar de volgende legislatuur. Toch slaagde Van Rompuy erin akkoorden te smeden. En vooral: hij kon dat verschrinkelijke manco sinds de federale verkiezingen van juni 2007 herstellen. Hij bracht rust, sereniteit en vertrouwen tussen de partners en bij de publieke opinie.

LIBERATION

De waarschijnlijke terugkeer van Yves Letermé als eerste minister vertroebelt die verworvenheden. Ook al wordt zijn opstapje naar de Weststraat 16 niet echt gecontesteerd door de Fransta-

liberalen belangrijke toegevingen moeten doen, en Letermé zal moeten tonen dat hij geschikt over dezelfde lovenswaardige kwatiteiten als 'Europees president' Herman Van Rompuy.

lige meerderheidspartijen, men moet er wel rekening mee houden dat hij door de Franstalige publieke opinie heel anders gepercipieerd wordt dan persoonlijkheden als Van Rompuy, Jean-Luc Dehaene of Guy Verhofstadt. Het interview van Letermé met de Franse krant Libération in augustus 2006 blijft een schrijnend souvenir, en zijn parcours als formateur en premier is op zijn minst tumultueus en vol spanningen gebieken.

Of je nu afgaat op objectieve of subjectieve elementen, het imago van Letermé in de Franstalige sfeer is zeer slecht, en de Franstalige partijen kunnen dat feit niet naast zich neerleggen.

EN NU?

Die nieuwe broosheid van de regering kon op geen slechter moment komen. Het jaar 2010 wordt een zeer zware dobber voor de arbeidsmarkt, en dus vol sociale spanningen. De budgettaire manoeuvreerruimte is uiterst beperkt, om niet te zeggen onbestaande. De druk om het begrotingstekort terug te dringen is er daarom niet minder om. België neemt vanaf 1 juli 2010 het voorzitterschap van de Europese Unie waar. En natuurlijk is er ook nog de communautaire agen-

da. Kan men vooruitgang boeken op weg naar een staatshervorming die aanvaardbaar is voor de twee grote gemeenschappen, en kan men het netelige probleem van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde oplossen?

Als Yves Letermé terugkeert als leider van de federale regering, zijn drie elementen cruciaal om het kader te vatten waarin de regering de komende maanden zal functioneren.

Het eerste is de nieuwe interne wijziging van de krachtsverhoudingen in de CD&V. Het is geen geheim dat Van Rompuy en Letermé in de partij niet dezelfde gevoelig-

heden deelden en niet bijzonder innig verworven waren. De klim van Van Rompuy naar de post van eerste minister en van Steven Vanackere naar die van gecombineerd vicepremier en CD&V-minister bij het (tijdelijke) vertrek van Letermé en van

Inge Vervoite betekenden toen ook een interne herverdeling bij de CD&V.

Het vertrek van Herman Van Rompuy en de terugkeer van Yves Letermé als premier, en mis-schen de terugkeer van Inge Vervoite naar de federale regering zullen dus nog maar een keer de kaarten herschudden in de rangen van de Vlaamse christendemocraten.

Ten tweede, ook al is de term wat misbruikt (te grabbel gegooit?), wordt het voor Letermé misschien de laatste kans om te laten zien wat hij kan, en voor CD&V de laatste kans op een sterke leider voor de komende verkiezingen. Ik heb al gezegd dat de context en de kalender zeer delicaat liggen voor de federale meerderheid. In de lente van 2010 komt een einde aan het belangenconflict dat de Duitstalige Gemeenschap indende tegen de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, waardoor de stemming over de splitsing van BHV in de Kamer opnieuw met zes maanden werd uitgesteld. Op 1 juli 2010 begint het Belgische EU-voorzitterschap, waarvan het einde samenvalt met de start van de verkiezingscampagne bij ons. En politiek is de federale regering in de minderheid onder de Vlaamse parlementarissen en moet ze zowel in het noorden als in het zuiden afrekenen met verschillende meerderheden.

LIBERALEN

CD&V zal uiteindelijk wel het spel in de hand weten te houden. Na de voorgaande gebeurtenissen en het uiteenvallen van het kartel CD&V-N-VA was dat niet vanzelfsprekend. Vooral niet voor de liberale familie, waar vooral de MR belangrijke toegevingen heeft gedaan. In de komende debatten zal zij toegevingen van CD&V eisen. De last van initiatief en actie te ondernemen en... van toegevingen in de volgende sociaaleconomische dossiers en de kwestie Brussel-Halle-Vilvoorde zal komen te liggen bij CD&V - en Yves Letermé bij uitstak.

Letermé zal het bewijs moeten leveren dat hij over de kwaliteiten beschikt waarvoor Herman Van Rompuy zoveel lof heeft gekregen dat men hem president van Europa heeft gemaakt, sterke persoonlijke stellingnames, discretie, de capaciteit om compromissen te bereiken en - om de woorden van Van Rompuy zelf te gebruiken - de capaciteit om ervoor te zorgen dat er aan het einde van een onderhandeling en bij het bereiken van een oplossing geen verliezers zijn.

Laat er geen twijfel over bestaan: het boeje van Yves Letermé en zijn partij is goed geladen, en dat op een tamelijk onstuimige zee.

'Zenpresident' komt voor

rest van de wereld kan inspireren en een getormenteerde wereld weer perspectieven bieden.

Bart Staes

■ Is Europees Parlementslid

zonnecentrales in Spanje, windcentrales in Portugal, en biomassa-centrales in Oost-Europa. Het delen van ons energieverbruik aan